

Oponentský posudek

Rigorózní práce: Utajované informace

Mgr. Sylvie Kloboučková

Oponent: doc. JUDr. Lenka Pítrová

Zvolené téma – Utajované informace – považuji za téma velmi aktuální, zejména v souvislosti se současnými bezpečnostními riziky spojenými především s teroristickými hrozbami, kdy se problematika transparentnosti veřejné správy dostává pod tlak objektivních okolností.

Rigorozantka se ve své práci zaměřila na dílčí problematiku důvodu pro odmítnutí informace ve veřejné správě – problematiku utajovaných skutečností jako výjimky v rámci právní úpravy svobodného přístupu k informacím, a to nejen v kontextu právní úpravy vnitrostátní ale i unijní a mezinárodní. Toto pojetí práce umožňuje rozšíření komparace definice a rozsahu této výjimky z práva na informace v uvedených právních systémech o úvahy o tom, jak extenzivní by chápání této výjimky mělo být, vezmeme-li v úvahu požadavek transparentnosti na straně jedné a požadavek bezpečnosti na straně druhé. Jádro práce pak tvoří analýza české právní úpravy ochrany utajovaných skutečností.

Práce je rozdělena do 13. kapitol. Autorka vychází z obecné definice ústředního pojmu své práce – pojmu utajovaná informace a z deskripce právní úpravy ochrany utajovaných informací na unijní, mezinárodní a vnitrostátní úrovni. Následuje podrobný rozbor vývoje a současného stavu právní úpravy ochrany utajovaných informací v českém právu, včetně vývoje *ratio materiae* i *ratio personae* právní úpravy a jejích aspektů institucionálních a procesních. Závěrečná kapitola je věnována právní úpravě správních deliktů a trestných činů souvisejících s nakládáním s utajovanými informacemi.

Z hlediska zpracování je především třeba ocenit systematickou strukturu práce. Oceňuji i skutečnost, že vedle popisu historického vývoje české právní úprav se autorka zaměřuje nejen na popis a analýzu jednotlivých fází právní úpravy, ale rozebírá i průběh a okolnosti jejich přijímání, které obsah právní úpravy v mnohém předznamenávají. Nepochybným přínosem je i zřetelná schopnost autorky orientovat se v aplikační praxi.

Práce ovšem obsahuje i některé dílčí nedostatky. Například k pojmu informace jsou bez nejmenšího komentáře uvedeny výňatky z judikatury (str. 12). Z pohledu zákona o svobodném přístupu k informacím sice autorka uvádí, že odmítnutí informace z důvodu utajení není jedinou výjimkou a stručně uvádí i výjimky ostatní. Chybí ovšem srovnání pojetí těchto výjimek, např. srovnání s výjimkou z důvodu obchodního tajemství, kdy autorka sice uvádí, jak rozdílně jsou pojmy utajované informace a obchodní tajemství chápány, aniž by využila možnosti srovnání formálního (musí být označena) a materiálního pojetí v těchto dvou případech a detailnějšího objasnění důvodu formálního přístupu v případě utajovaných skutečností. Související judikaturu opět sice autorka správně uvádí, ale ponechává ji bez podrobnějšího komentáře.

Podkapitola Právo na informace (1.3) je uvozena mezinárodněprávním exkurzem. Tento exkurz do mezinárodní a unijní právní úpravy je, bohužel, zcela zkratkovitý. Z hlediska

mezinárodních dokumentů se autorka omezila na citaci (ještě ne vždy klíčových) ustanovení lidskoprávních dokumentů, postrádám však jejich rozbor, komentář související judikatury a postrádám i úvahu o požadavku transparentnosti moderní veřejné správy, formálním či materiálním pojetím utajované informace (viz výše) atd.

Bylo by třeba věnovat větší pozornost i gramatice (právo je neutrum str. 16, práce obsahuje některé anakoluty a výrazy obecné češtiny – tenhle místo tento apod.)

Přes výše uvedené dílčí výhrady lze předloženou rigorózní práci třeba hodnotit jako velmi dobrou s tím, že autorka prokázala hlubší znalost dané problematiky a zkušenosti z aplikace právní úpravy utajovaných informací. Z širšího pohledu by mne proto zajímal i odborný názor autorky na platnou právní úpravu soudní ochrany v případě neposkytnutí informace a úlohu soudů právě v případech utajovaných skutečností. Tato právní úprava je předmětem kritiky z mnoha důvodů, které ovšem v případě utajovaných informací mnohdy neobstojí.

Závěr:

Z výše uvedených důvodů a přes dílčí výhrady **doporučuji předloženou rigorózní práci k obhajobě.**

V Praze dne: 12. 10. 2016